

ที่ พม ๐๒๐๒/๖๒๐๕๑

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงคลองมอหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง รายงานตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๗

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตารางการทบทวนกฎหมายในความรับผิดชอบของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ ตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๗

ด้วยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอเสนอเรื่องรายงานตามมาตรา ๖๘
แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๗ มาเพื่อ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง
และการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔
(๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือให้ต้องเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้น
เมื่อพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งมีผลบังคับใช้
ตั้งแต่วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๘ เป็นต้นไป และมาตรา ๖๘ กำหนดบทบัญญัติให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ
การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ
กฎหมายเสนอผลการทบทวนกฎหมายในความรับผิดชอบ พร้อมทั้งร่างกฎหมายในกรณีที่ต้องมีการแก้ไข
เพิ่มเติมกฎหมายให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายใน ๑๘๐ วัน
นับแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ ทั้งนี้ เมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการทบทวนกฎหมายในความรับผิดชอบแล้ว
ต้องเสนอผลการทบทวนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหรือไม่ก็ตามและหากไม่สามารถ
ดำเนินการทบทวนได้ภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้รายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๗
มาตรา ๖๘ กำหนดให้เสนอผลการทบทวน ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้
ใช้บังคับ คือ ภายในวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

/๓. สาระ ...

๓. สำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ๑๙ ฉบับ เสร็จเรียบร้อยแล้ว และในกรณีนี้ ได้กำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ซึ่งจะต้องดำเนินการทบทวนกฎหมายในความรับผิดชอบตามมาตรา ๖๘ ทั้ง ๑๙ ฉบับ ดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๑.๒ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

- พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๙
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๑
- พระราชบัญญัติการฉ้อโกงการค้าสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕

๓.๑.๓ กรมกิจการเด็กและเยาวชน

- พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในทางแพ่งเกี่ยวกับการละเมิด

สิทธิควบคุมดูแลเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๕

- พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

๓.๑.๔ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

- พระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. ๒๕๕๗
- พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. ๒๕๕๙
- พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖

๓.๑.๕ กรมกิจการผู้สูงอายุ

- พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๑.๖ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

- พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐

และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๑.๗ การเคหะแห่งชาติ

- พระราชบัญญัติการเคหะแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๗

๓.๑.๘ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

- พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑

/๓.๒ กระทรวง ...

๓.๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินการทบทวนกฎหมายในความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๗ มาตรา ๖๘ โดยได้ผลการทบทวน ดังนี้

๓.๒.๑ พระราชบัญญัติที่ไม่มีการแก้ไข เพราะไม่มีบัญญัติ คำว่า “สามี” “ภรรยา” หรือ “สามีภรรยา” ในกฎหมาย จำนวน ๑๕ ฉบับ ได้แก่

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๙

- พระราชบัญญัติการฉ้อโกงคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. ๒๕๕๕

- พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘

- พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในทางแพ่งเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิควบคุมดูแลเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๕

- พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- พระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. ๒๕๕๗

- พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. ๒๕๕๙

- พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖

- พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- พระราชบัญญัติการเคหะแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๗

- พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑

๓.๒.๒ พระราชบัญญัติที่ไม่มีการแก้ไข เพราะบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่อ้างถึงสามี ภรรยา หรือสามีภรรยา ให้ถือว่าอ้างถึงคู่สมรสที่จดทะเบียนสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๗ มาตรา ๖๗ จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

- พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘

- พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐

และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๒.๓ พระราชบัญญัติที่มีการแก้ไข และได้มีการส่งร่างพระราชบัญญัติที่แก้ไขให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้ว จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๑

- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

๔. ประโยชน์...

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

สถาบันครอบครัวเป็นหน่วยสำคัญในการพัฒนาสังคมและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน แต่การก่อตั้งครอบครัวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จำกัดเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวระหว่างบุคคลเพศหลากหลาย โดยมีการอุปการะเลี้ยงดูและมีความสัมพันธ์ในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างไปจากคู่สมรสที่เป็นชายและหญิง จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางประการในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อรองรับให้บุคคลเพศหลากหลายสามารถหมั้นและสมรสกันได้ ซึ่งจะให้มีสิทธิ หน้าที่ และสถานะทางครอบครัวเท่าเทียมกับคู่สมรสที่เป็นชายและหญิง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวที่ก่อตั้งขึ้นระหว่างบุคคลไม่ว่าจะมีเพศใด

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

- ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๗

มาตรา ๖๗ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ข้อบัญญัติ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีใดที่อ้างถึงสามี ภริยา หรือสามีภริยา ให้ถือว่าอ้างถึงคู่สมรสที่จดทะเบียนสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ด้วย

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับแก่กรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ข้อบัญญัติ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดสิทธิ หน้าที่ สถานะทางกฎหมาย หรือเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสามี ภริยา หรือสามีภริยาไว้แตกต่างกัน

มาตรา ๖๘ ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ดำเนินการทบทวนกฎหมายในความรับผิดชอบที่กำหนดสิทธิ หน้าที่ สถานะทางกฎหมาย หรือเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสามี ภริยา สามีภริยา หรือคู่สมรส เพื่อรองรับสิทธิ หน้าที่ สถานะทางกฎหมาย หรือเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องให้แก่คู่สมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้โดยต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับเพศสภาพของคู่สมรสด้วย

ให้หน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการทบทวนตามวรรคหนึ่ง เสนอผลการทบทวนพร้อมทั้งร่างกฎหมายในกรณีที่ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

/๘. ข้อเสนอ ...

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาแล้ว เห็นควรนำเสนอ
รายงานตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๔)
พ.ศ. ๒๕๖๗ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรวิธ ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๒๐๒ ๙๐๑๙

โทรสาร ๐ ๒๒๐๒ ๙๐๒๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ lad@m-society.go.th